

Aktuální výskyt černého kašle v Kraji Vysočina

9.2.2024 - Jana Böhmová | Krajská hygienická stanice kraje Vysočina

Krajská hygienická stanice kraje Vysočina (KHSV) eviduje v posledních týdnech stále rostoucí počet hlášených případů onemocnění černým kašlem neboli pertusí. Za letošní leden bylo v Kraji Vysočina hlášeno 51 případů, přičemž za celý loňský rok bylo evidováno 94 případů. Nejvíce hlášených případů je v okrese Jihlava. Černý kašel se začal opět objevovat od srpna loňského roku. Toto onemocnění se vrací ve tří až pětiletých cyklech. Rizikové může být především pro novorozence a kojence, kteří ještě nejsou vzhledem k věku očkovaní nebo nemají očkovaní dokončeno.

V současné době eviduje KHSV zvýšený výskyt akutních respiračních onemocnění postihujících primárně dýchací cesty. Tyto infekce vyvolává celá řada virů a bakterií. Mezi onemocnění postihující dýchací cesty, které se přenáší kapénkami od nemocného jedince, patří i pertuse (černý kašel). *„K rozlišení, o jaký typ infekce se jedná, je třeba, aby nemocný jedinec navštívil praktického lékaře, který rozhodne o laboratorním vyšetření, stanoví diagnózu a způsob léčby. Doporučujeme, aby osoby trpící respiračním onemocněním, nemoc bez ohledu na původce (pertuse, chřipka, nebo covid-19), pokud možno vyležely, a nechodily do kolektivu. Tím zabrání dalšímu šíření infekce,”* doporučuje MUDr. Hana Pavlasová, ředitelka Odboru protiepidemického KHSV. Krajská hygienická stanice při nahlášení případu onemocnění černým kašlem provádí epidemiologické šetření. Rizikové kontakty jsou odeslány k vyšetření k praktickému lékaři. Pacient v akutním stádiu onemocnění užívá antibiotika a léčí se v domácím prostředí. O jeho léčbě rozhoduje lékař.

Původcem černého kašle neboli pertuse je bakterie Bordetella pertussis. Zdrojem onemocnění je nemocný nebo infikovaný člověk. Onemocnění černým kašlem se zpočátku jeví jako běžný zánět dýchacích cest, projevuje se rýmou, slzením, kýchaním, zánětem spojivek. Dále se připojuje i mírně zvýšená teplota, chraptot a bolesti v krku. V převážné většině případů poté dochází k následnému rozvoji záchvatovitého, obvykle suchého kašle, s rudnutím až modráním v obličeji. Kašel se obvykle zhoršuje v noci a nereaguje na běžnou léčbu. Může se objevit krátká zástava dechu, po které následuje hlasitý, zajíkatý nádech připomínající zakokrhání kohouta. Záchvat kašle někdy končí vykašláním malého množství vazkého sputa nebo zvracením (proto dávivý kašel). Mezi záchvaty pacient nemá většinou žádné příznaky. To nákazu odlišuje od respiračních viróz a alergických reakcí. Onemocnění je nejrizikovější pro novorozence a malé děti, které ještě nejsou naočkovány. Dále je potenciálně nebezpečný pro seniory a oslabené jedince.

„Nejdůležitější prevencí pertuse je očkování, které u většiny osob zabraňuje závažnému průběhu a komplikacím onemocnění,” uvádí Hana Pavlasová.

V České republice se proti černému kašli očkuje v dětském věku. Novorozenci jsou očkovaní hexavakcínou, která chrání celkem proti šesti nákazám. Děti jsou přeočkovány nejprve ve věku 5 až 6 let a následně v 10 až 11 letech. Rodiče by měli, pokud možno, dodržovat očkovací kalendář svých dětí. Význam v ochraně novorozenců a kojenců má očkování proti pertusi také pro samotné rodiče, těhotné ženy a ženy po porodu, rovněž tak pro nejbližší kontakty malých dětí do jednoho roku života. Je to účinný způsob jak novorozence a kojence ochránit před onemocněním, zejména před závažnými komplikacemi onemocnění pertusí. Jedná se o tzv. „cocoon“ strategii, která je zaměřená na nejbližší okolí dítěte.

I když lidé, dnes dospělí, byli v dětském věku proti černému kašli očkovaní, postupem času u nich

dochází k tzv. vyvanutí imunity. To znamená, že vakcinace už nemusí být po letech účinná. Pro dospělou populaci jsou k dispozici kombinované vakcíny sloužící současně k přeočkování proti difterii (záškrtu), tetanu a právě pertusi. Ideální je poradit se o postupu se svým praktickým lékařem.

<https://www.khsjih.cz/tiskove-zpravy/cteni/82-aktualni-vyskyt-cerneho-kasle-v-kraji-vysocina>